

ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Освітня програма	Екологічна безпека
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	Очна(денна)
Рік підготовки, семестр	IV курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	120 год (4 кредити) (лекції – 36 год., практичні заняття – 36 год., СРС – 48 год.)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, МКР, домашня контрольна робота
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лекції проводить: к.екон.н., доц., доцент кафедри МЕ Скоробогатова Наталя Євгенівна, nskorobogatova@ukr.net Практичні заняття проводить: к.екон.н., доц., доцент кафедри МЕ Тимошенко НаталіяОріївна
Розміщення курсу	Moodle https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=2028

Програма навчальної дисципліни

1. Описнавчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

У результаті вивчення дисципліни студентами будуть здобуті навички з розв'язування завдань з обґрунтування економічних та управлінських рішень. Кредитний модуль передбачає формування економічних знань, вмінь і здатностей майбутніх фахівців для ефективної господарської діяльності підприємств за видами економічної діяльності.

Мета курсу - сформуванню у студентів розуміння і навички щодо прийняття та реалізації обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на забезпечення раціональної організації виробництва, розподілу та використання ресурсів як основи для забезпечення ефективного функціонування виробничого підприємства.

Викладення курсу зорієнтоване на формування у студентів таких компетентностей

К 01 - Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності

К 07 - Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

К 16 - Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук

К 19 - Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління

К 21 -Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі

ПР 04 - Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки

ПР 08 - Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень

ПР 15 - Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів

ПР 17 - Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів

ПР 19 - Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Необхідні навички для вивчення дисципліни: володіння текстовими редакторами, вміння розраховувати та пояснювати основні економічні показники, необхідні навички самостійної пошукової роботи в мережі Інтернет.

Кредитний модуль базується на знаннях, набутих студентами під час вивчення дисциплін «Вища математика», «Філософія» та має зв'язок з дисциплінами «Основи менеджменту», «Основи маркетингу», «Основи підприємництва», «Управління проектами», циклів конструкторських і технологічних дисциплін підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» технічними факультетами (інститутами) КПІ ім. І. Сікорського. Кредитний модуль забезпечує прикладні кредитні модулі навчального плану напряму підготовки ОКР «бакалавр», а також слугує засобом формування у студентів системного осмислення функціонування підприємства, що сприятиме більш зваженому та обґрунтованому виконанню економіко-організаційного розділу дипломної роботи

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Економічні основи виробничо-господарської діяльності підприємства

Підприємство як суб'єкт господарювання. Економічний механізм діяльності підприємства

Розділ 2. Ресурсне забезпечення підприємства

Основні та оборотні засоби підприємства

Кадри та продуктивність праці. Організація оплати праці на підприємстві

Розділ 3. Економічні результати та ефективність виробництва

Витрати виробництва та собівартість продукції. Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку

Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства

Розділ 4. Основи організації та планування виробництва

Організація основного виробництва на підприємстві

Технологічна та організаційна підготовка виробництва

Організація допоміжного виробництва.

Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання

Прогнозування і планування діяльності підприємства

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базові

1. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник / Укл. К. В. Петренко, Н. Є. Скоробогатова, - К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. - 171с.
2. Іванова, Т. В. Економіка і організація виробництва: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Т. В. Іванова, Н. Є. Скоробогатова, К. В. Петренко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 633,5 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 116 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47276>

3. *Економіка і організація виробництва: навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Т. В. Іванова, Н. Є. Скоробогатова, К. В. Петренко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,04 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 168 с. – Назва з екрана.
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47906>*
4. *Економіка і організація виробництва: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 161 Хімічні технології та інженерія, 101 Екологія / Н. Є. Скоробогатова, К. В. Петренко, Т. В. Іванова; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,02 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 107 с.*
5. *Економіка підприємства: навч. посіб./А.В. Шегда, Т.М. Литвиненко, М. П. Нахаба та ін.; За ред. А.В. Шегди. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання – Прес, 2002. – 355 с.*
6. *Економіка підприємства: навч. посіб./ За ред. В.Г. Герасимчука, А.Е. Розенплентера. – К: ІВЦ"Видавництво „Політехніка”, 2003. – 246 с.*
7. *Економіка підприємства: Підручник/ За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.*
8. *Економіка виробничого підприємства: Навч. посіб./ Й.М. Петрович, І.О. Будіщева, І.Г. Устінова та ін.; за ред. Й.М. Петровича. – 3-тє вид., випр. – К.: Т-во „Знання”, КОО, 2002. – 405 с.*

Додаткові:

1. *Любенко Н.М. Економічна оцінка і аналіз ресурсів і результатів діяльності підприємства. Навчальний посібник. – К.: МІПО НТУУ „КПІ”, 2002.*
2. *Нікбахт Е., Гроппелі А., Фінанси: пер. з англ. – К.: Основи, 1993. – 383 с.*
3. *Савицкая Г.П. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. – Минск: ИП «Экоперспектива», 1998.*
4. *Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка. – К.: КНЕУ, 2005. – 234 с.*
5. *Ковтун О.І. Стратегія підприємства. – Л.: Новий світ – 2000, 2005 – 385 с.*
6. *Бойчик І.М. Харів М.С., Хончак М.І., Піча Ю.В. Економіка підприємства:*
7. *Навч. посібник. – Т: „Каравела”, 2000. – 293 с.*
8. *Вигуржинская С.Ю. Учебное пособие к лекциям и практическим занятиям по курсу «Экономика и организация производства» - Одесса; ОГАХ, 2000. – 220 с.*
9. *Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій. Навч. посіб. / С.В. Покропивий та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – 328 с.*
10. *Экономика предприятия: Тесты, задачи, ситуации: Учебное пособие для вузов / Под редакцией В.А. Швандра – 3-е изд., переработанное и дополненное – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2001.*

Інформаційні ресурси

1. *Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>*
2. *Державна служба статистики України. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>*
3. *Верховна Рада України. URL:<http://www.rada.gov.ua>*

4. Кабінет міністрів України. URL:<http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України. URL:<http://www.minfin.kmu.gov.ua>
6. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL:<http://www.me.gov.ua/>
7. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL:
<http://www.minagro.gov.ua>
8. Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.
URL:<http://www.mre.kmu.gov.ua>
9. Міністерство інфраструктури України. URL:<http://mtu.gov.ua>
10. База нормативних актів України. URL:<http://zakon.nau.ua>
11. Офіційний бюлетень поточного законодавства України. URL:<http://ovu.com.ua/articles>
12. Українське законодавство та правові інформаційні ресурси. URL:<http://www.liga.net>
13. Національна бібліотека ім. Вернадського (електронний каталог наукової періодики. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
14. Державна установа "Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України".
URL:<http://www.smida.gov.ua>
15. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua>
16. Інтернет-портал для управлінців. URL:<http://www.management.com.ua/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни(освітнього компонента)

Навчальна дисципліна охоплює 36 годин лекцій та 36 годин семінарських занять, а також виконання модульної контрольної роботи.

Практичні заняття з дисципліни проводяться з метою закріплення теоретичних положень навчальної дисципліни і набуття студентами умінь і досвіду використання методів економіки та організації виробництва. Виходячи з розподілу часу на вивчення дисципліни, рекомендується 18 практичних занять (з врахуванням часу на модульну контрольну роботу та залік).

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ п/п	Теми курсу	Кількість академічних годин			
		Лекції	Практ.	СРС	Всього
Розділ 1. Економічні основи виробничо-господарської діяльності підприємства					
1	Підприємство як суб'єкт господарювання. Економічний механізм діяльності підприємства	2	2	4	8
Розділ 2. Ресурсне забезпечення підприємства					
2	Основні та оборотні засоби підприємства	4	4	4	12
3	Кадри та продуктивність праці. Організація оплати праці на підприємстві	4	4	4	12
Розділ 3. Економічні результати та ефективність виробництва					
4	Витрати виробництва та собівартість продукції. Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку	4	4	4	12
5	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства	4	4	4	12
Розділ 4. Основи організації та планування виробництва					
6	Організація основного виробництва на підприємстві в	4	4	4	12

	<i>умовах Індустрії 4.0</i>				
7	<i>Технологічна та організаційна підготовка виробництва</i>	4	4	6	14
8	<i>Організація допоміжного виробництва. Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання</i>	4	4	6	14
9	<i>Прогнозування і планування діяльності підприємства</i>	6	4	6	16
<i>Залік</i>		0	2	6	8
Разом		36	36	48	120

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота студента охоплює такі складники як підготування до поточних опитувань, підготування до практичних занять, підготування до модульної контрольної роботи, підготовка до виконання домашньої контрольної роботи (освітні програми: технічні та програмні засоби автоматизації; комп'ютерний інжиніринг та моделювання; інжиніринг, комп'ютерне моделювання та проектування обладнання пакування; екологічна безпека).

№ з/п	Назва питання, що вноситься на самостійне опрацювання
1	<i>Розглянути проблеми класифікації ринкових регуляторів діяльності підприємства</i>
2	<i>Проаналізувати на прикладах капіталовкладення, інвестиції, інновації, розв'язок задач</i>
3	<i>Проаналізувати типи організаційних структур, провести їх порівняльний аналіз.</i>
4	<i>Детально розглянути методи державного регулювання оплати праці, розв'язок задач.</i>
5	<i>Дослідити шляхи управління собівартістю продукції підприємства в умовах ринкової економіки, розв'язок задач.</i>
6	<i>Розглянути стратегії ціноутворення в умовах ринку, розв'язок задач</i>
7	<i>Розглянути показники та чинники підвищення ефективності виробництва, розв'язок задач.</i>
8	<i>Дослідити методи оптимізації режимів роботи обладнання.</i>
9	<i>Детально розглянути способи планування комплексу робіт з підготовки виробництва інноваційної продукції, розв'язок задач.</i>
10	<i>Проаналізувати інструментарій управління виробничими запасами підприємства за видами економічної діяльності.</i>
11	<i>Провести розрахунки графіків технічного обслуговування і ремонтів обладнання.</i>
12	<i>Розробити проект бізнес-плану умовного підприємства або проекту виробництва</i>
13	<i>Розглянути технологічну підготовку виробництва в контексті практичного застосування</i>
14	<i>Домашня контрольна робота (освітні програми: технічні та програмні засоби автоматизації; комп'ютерний інжиніринг та моделювання; інжиніринг, комп'ютерне моделювання та проектування обладнання пакування; екологічна безпека)</i>

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять. Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи оцінювання. Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>.

Завдання, яке подається на перевірку з порушенням терміну виконання, оцінюється з врахуванням штрафних балів.

У разі пропуску з поважної причини заняття, на якому проходив контрольний захід,

- тестування можна написати в інший день за індивідуальним графіком;

- завдання з практичних занять виконуються дистанційно, зберігаються на google-диск.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. Студент може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

Календарний контроль проводиться з метою підвищення якості навчання студентів та моніторингу виконання студентом вимог силабусу.

Критерій		Перший календарний контроль	Другий календарний контроль
Термін календарного контролю		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання позитивної оцінки	Поточний рейтинг	≥ 25 балів	≥ 50 балів

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Інклюзивне навчання. Засвоєння знань та умінь в ході вивчення дисципліни може бути доступним для більшості осіб з особливими освітніми потребами, окрім здобувачів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Навчання іноземною мовою. У ході виконання завдань студентам може бути рекомендовано звернутися до англomовних джерел.

Передбачено можливість проведення лекційних та практичних занять англійською мовою, що сприятиме оволодінню професійною термінологією мовою оригіналу. Кількість та графік проведення занять англійською мовою узгоджується викладачем зі студентами на початку семестру.

Позааудиторні заняття. Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

Призначення заохочувальних та штрафних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних або штрафних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Написання тез, статті, оформлення курсової роботи як наукової роботи для участі у конкурсі студентських наукових	10 балів		

робіт(за тематикою навчальної дисципліни)			
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	10 балів		

Підготування до практичних занять та контрольних заходів здійснюється під час самостійної роботи студентів з можливістю консультування з викладачем у визначений час консультацій або за допомогою електронного листування (електронна пошта, месенджери).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Семестрова атестація проводиться у вигляді заліку. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.

Поточний контроль: участь у роботі практичних занять, доповідання, МКР, домашня контрольна робота.

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силябусу.

Семестровий контроль: залік

Умови допуску до семестрового контролю: Якщо семестровий рейтинг більше 60 балів студент може не виходити на залікову контрольну роботу, а отримати оцінку «автоматом».

Модульна контрольна робота. Модульна контрольна робота містить комплексні питання тестового, розрахункового або відкритого (питання, яке вимагає розгорнутої текстової відповіді) типу, які оцінюються в два бали. За правильну відповідь на питання студент отримує 2 бали, неправильну – 0 балів.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Разом
1.	Виконання завдань та розв'язування задач на практичних заняттях	60%	5	12	60*
2.	Модульна контрольна робота	20%	20	1	20
3.	Індивідуальне завдання	20%	20	1	20
	Разом				100

*Вагові 60 балів охоплюють

Участь у практичних заняттях. Активна участь на кожному занятті оцінюється у 5 балів, малоактивна участь, некоректні відповіді та коментарі, які свідчать про непідготовленість студента до заняття, знижують оцінку за роботу на практичному занятті до 2-3 балів.

Для отримання заліку з кредитного модуля «автоматом» потрібно мати рейтинг не менше 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менше 60 балів, а також ті, хто хочуть підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Семестровий контроль відбувається у вигляді написання залікової роботи, яка складається з п'яти завдань: чотиритеоретичні питання та задача. Кожне завдання оцінюється у 20 балів, загальна оцінка – 100 балів:

«відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 20 балів;

«добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 15 балів;

«задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 12 балів;

«незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий(евристична бесіда) і дослідницький метод);

2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія і ін.);

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять, зокрема, аналіз мережевого сервісу YouTube щодо наявності та якості навчальних відеоматеріалів спеціалістів з фінансового аналізу).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено:

доцент кафедри міжнародної економіки, канд. екон. наук., доцент,

Скоробогатова Наталя Євгенівна

доцент кафедри міжнародної економіки, канд. екон. наук., доцент,

Тимошенко Наталія Юріївна

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № 12 від 14.06.2023)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 11 від 30.06.2023)